

Új intézmény az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmére

Dr. Navracsics Tibor

Június elsején hivatalosan megkezdte működését az Európai Ügyészség, amelynek feladata a pénzügyi csalások, a korrupció és az országok között elkövetett áfacsalások felderítése és üldözése, valamint szélesebb értelemben véve az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme. A 2017-ben húsz tagállammal megerősített együttműködésésként indult kezdeményezés résztvevőinek száma időközben – Hollandia és Málta csatlakozása – huszonkettőre duzzadt. Az egyelőre kimaradtak közül újabban Svédország jelezte érdeklődését, ám a többi öt tagállam – köztük Magyarország - továbbra sem tervezi a belépést.

Az intézmény eredete közel tíz évre nyúlik vissza. 2012 őszén Jose Manuel Barroso, az Európai Bizottság akkori elnöke jelentette be hivatalosan is az Európai Unió állapotáról szóló beszédében az Európai Ügyészség tervét. A bejelentést 2013-ban már a rendelettervezet bemutatása követte. Viviane Reding, a Bizottság akkori alelnökének tervezetét azonban nem fogadta osztatlan lelkesedés sem az igazságügyminiszterek, sem pedig a nemzeti parlamentek körében.

Tizenegy tagállam összesen tizennégy törvényhozása – így a magyar [Országgyűlés](#) - állapította meg az úgynevezett „sárgalapos eljárás” keretében, hogy megítélésük szerint fennáll a szubszidiaritás elve sérelmének veszélye. Ez azt jelentette, hogy a tizennégy nemzeti törvényhozás szerint az Európai Bizottság átlépte hatáskörét, és olyan kérdést akar szabályozni, illetve olyan hatáskört akar magához vonni, amely jogosan a tagállamokat illeti meg.

Az Európai Bizottság ezeket az aggályokat ugyan formálisan elhárította, azonban mégis átalakította az eredeti tervezetét, hogy az a tagállamok többségének elfogadható legyen. Az új rendelet végül 2017. végén lépett hatályba, és megindult a megerősített együttműködés. A húsz, később huszonkét tagállam munkájához nem csatlakozott Dánia – amelynek még az amszterdami szerződés biztosítja azt a jogát, hogy a belügyi és igazságügyi együttműködés intézményeihez nem kell csatlakoznia -, illetve Svédország mellett Írország, Lengyelország és Magyarország, amelyek közül az utóbbi kettő a szuverenitásukat érezték veszélyeztetve az esetleges csatlakozással.

Az intézmény tényleges megalakulása előtt azonban hátra volt még egy fordulat az Európai Ügyészség vezetőjének megválasztása körül. Az ekkor még huszonnyolc tagállam hamar megtalálta jelöltjét a francia Jean-Francois Bohnert személyében. Az Európai Parlament azonban ezzel nem értett egyet, és a román Laura Codruta-Kövesit nyilvánította az elnöki posztra kiírt pályázat győztesévé. A rövid ideig tartó huzavona végül a tagállamok meghátrálásával ért véget – Codruta-Kövesit saját hazája, Románia

sem támogatta -, és az Európai Parlament elérte célját: a román korrupcióellenes ügynökség korábbi, ám hivatalától időközben megfosztott vezetője [vált](#) 2019 szeptemberében az első európai főügyésszé.

Az intézmény megalakulásának útja azóta sem vált könnyebbé. Most éppen azért nem tudják teljes fordulatszámot elkezdeni tevékenységüket, mert Finnország és Szlovénia még [nem jelölt](#) ügyészeket az őket megillető helyekre. Így aztán az Európai Ügyszég vezetőjének rögtön [közleményben](#) kellett tisztáznia a helyzetet, miszerint a tény, hogy Szlovénia nem tett eleget a jelölésének, nem akadályozza a munka megkezdését.

Az Európai Ügyszég szervezete a mindennapi munka szempontjából alapvetően két szintre tagolódik. A stratégiai területen az Európai Ügyszég vezetője és az ügyészek kollégiuma végzi a munkát. Ez utóbbiba minden részes tagállam egy ügyészt delegál. Nekik alapvetően a stratégia kialakítása, a koherencia biztosítása és a belső szabályzatok elfogadása lesz a feladatuk. Operatív szinten az európai ügyészek három, egymástól elkülönülő tanácsban dolgoznak, és ugyancsak operatív feladatokat látnak el az úgynevezett delegált ügyészek – része államokként legalább két fő -, akiknek a nyomozási és vizsgálati feladatok ellátása a munkája.

Fontos megjegyezni, hogy az Európai Ügyszég a jövőben is kizárólag gazdasági és pénzügyi bűncselekmények gyanújának felmerülése esetén indítja meg eljárását, és csakis a részes államok területén. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy a most nem részt vevő országok hatóságaival ne alakítanak ki munkakapcsolatokat. Így például az Európai Ügyszég vezetője még idén áprilisban együttműködési megállapodást írt alá Polt Péterrel, a magyar legfőbb ügyésszel.

A [megállapodás](#) értelmében mind a magyar Legfőbb Ügyszég összekötő embert delegál az Európai Ügyszégre, ez utóbbi pedig kapcsolattartó irodát hoz létre Magyarországon a zavartalan együttműködés értelmében. A felek egyetértettek abban is, hogy annak ellenére, hogy Magyarország nem vesz részt az Európai Ügyszég munkájában, operatív szinten szoros együttműködésre törekednek egymással.

2021.06.03.